

Usnadnění mobility pracovníků v evropském výbušinářství podle představ Asociace EUExCert

Miloš Ferjenčík

Univerzita Pardubice
Fakulta chemicko-technologická
Ústav energetických materiálů

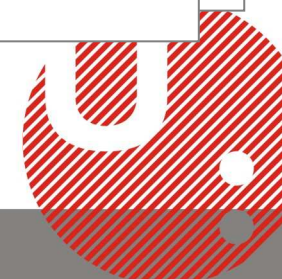
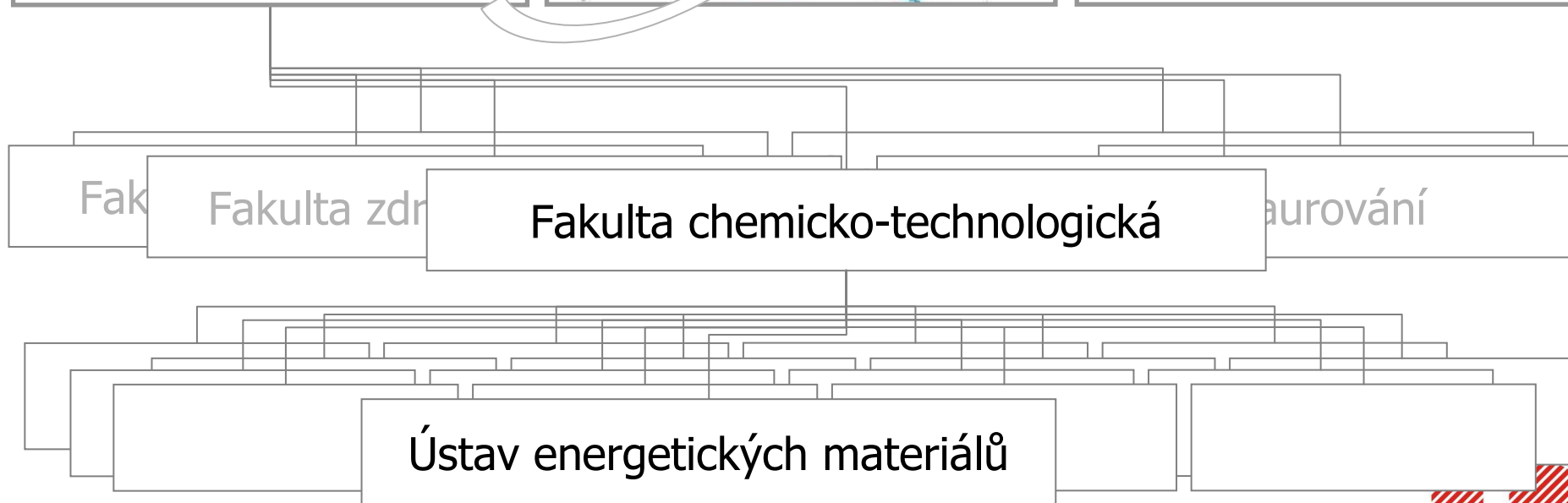

Univerzita
Pardubice

Studentská 95
532 10 PARDUBICE

WWW.UPCE.CZ

Úvod

Loni jsem tu mluvil o projektech ESSEEM a EUExNet.

- ESSEEM skončil loni.
  - Výsledek: výukové materiály pro střelmistry v angličtině.
  - Snad naváže převod do národních jazyků.
- EUExNet končí letos.
  - Výsledek: vytvoření sítě národních uzlů a Asociace *Exc@rt* .
  - Jeden z cílů: podpora mobility odborníků (nejen střel mistrů).
- O záměrech Asociace *Exc@rt* budu mluvit dnes.

*EU
Exc@rt*
Certifying Expertise in
European Explosives Sector

Obsah

- Asociace EUExCert, odborná způsobilost, mobilita pracovníků
- Kompetenční standardy, certifikační proces, certifikační úloha
- Nejjednodušší způsob řešení certifikační úlohy
- Překážka na naší straně, poučení pro nás
- Další záměry Asociace EUExCert, závěr

Asociace EUExCert

- Asociace EUExCert vznikla v dubnu 2011.
- Sídlí na půdě KCEM ve městě Karlskoga ve Švédsku.
- Sdružuje národní uzly z výbušinářského sektoru zatím devíti evropských zemí.
- V září 2011 uspořádala v Lisabonu konferenci o vzdělávání a certifikaci dovedností ve výbušinářství.

Odborná způsobilost a mobilita

- Zákony v civilizovaných zemích vyžadují, aby pracovníci s výbušninami byli odborně způsobilí.
  - V ČR viz zákon 61/1988, § 34 a další.
- V různých zemích EU se odborná způsobilost různým způsobem prokazuje.
  - V ČR obvykle zkouškou po školení a výcviku s definovaným obsahem a rozsahem.
  - V některých zemích se používá srovnání s kompetenčními standardy.
- **Hlavní překážkou mobility v EU je nutnost prokazování odborné způsobilosti.**
  - Tento problém zvláště dobře znají střelmistři.
  - Na jeho řešení byl zaměřen projekt ESSEEM.

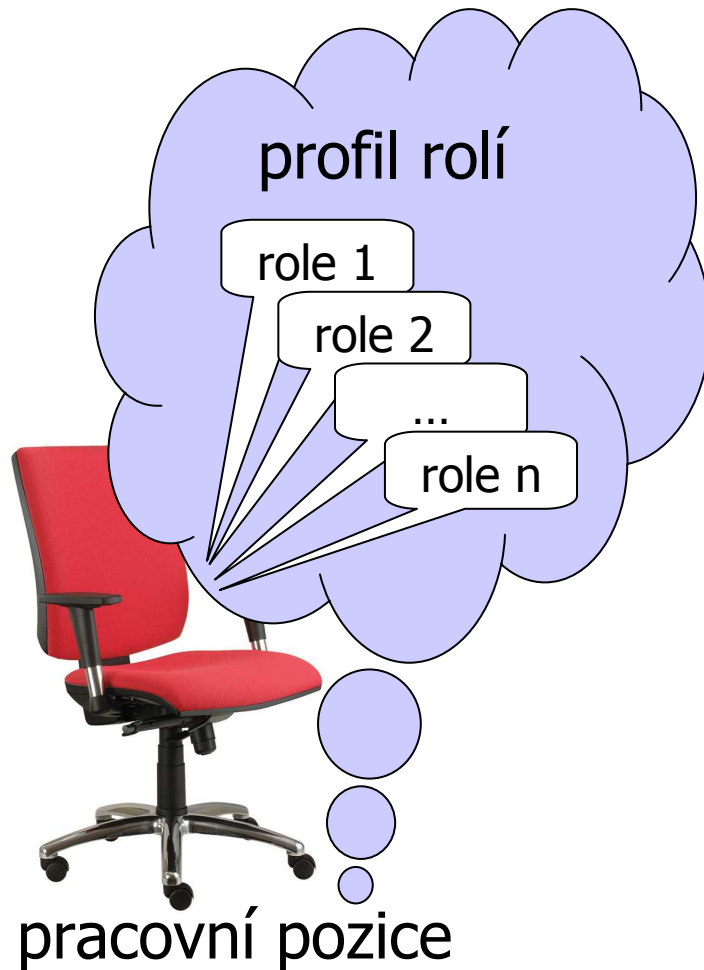

Asociace EUExCert a mobilita

- Asociace EUExCert se snaží podporovat mobilitu pracovníků ve výbušinářském sektoru v EU.
- Používá k tomu kombinaci tří složek:
  - a) rovnocennost všech forem vzdělávání a výcviku,
  - b) společné kompetenční standardy a
  - c) jednotný certifikační proces.

Kompetenční standardy

- Každé pracovní pozici lze přiřadit soubor rolí, kterému se říká profil rolí.
- Kompetenční standardy popisují jednotlivé role.
- Členové asociace EUExCert považují za respektované kompetenční standardy pro jednotlivé role britské National Occupational Standards (NOS).
- Příklad standardu NOS je na následujícím snímku.

Každý standard představuje

(i) seznam dovedností a postojů

a

(ii) seznam znalostí

které se mají uplatňovat v

(iii) konkrétních kontextech.

Unit 4.8 Monitor and control explosives processing

Contexts

- Explosive environment: low negative consequence; high negative consequence
- Process: by hand; by machine
- Monitoring: visually; using equipment

Performance Criteria

You need to:

- a work safely at all times, complying with health and safety, environmental and other relevant regulations, legislation and guidelines
- b confirm that you have the correct process instructions
- c monitor the process to ensure that the it runs effectively, to the process parameters
- d recognise deviations, and take action to maintain normal operating conditions
- e deal promptly with problems, reporting promptly any that are not within your authority
- f complete correctly the required documentation

Knowledge Requirements

You need to know and understand:

- i the health, safety and environmental and other statutory legislation, regulations and safe working practices and procedures governing explosives, and their implications for your area of work
- ii the relevance of personal protective equipment (PPE)
- iii the actions to be taken in response to an unplanned event
- iv work area hazards
- v the nature of the materials being used in the process
- vi the process parameters
- vii methods of monitoring the process
- viii the deviations that may occur, and how to recognise them
- ix the action to take to maintain normal operating conditions
- x the limits of your authority
- xi the importance of communication
- xii reporting lines
- xiii the documentation requirements

Certifikační proces

Certifikační proces je také znám jako validace nebo potvrzování.

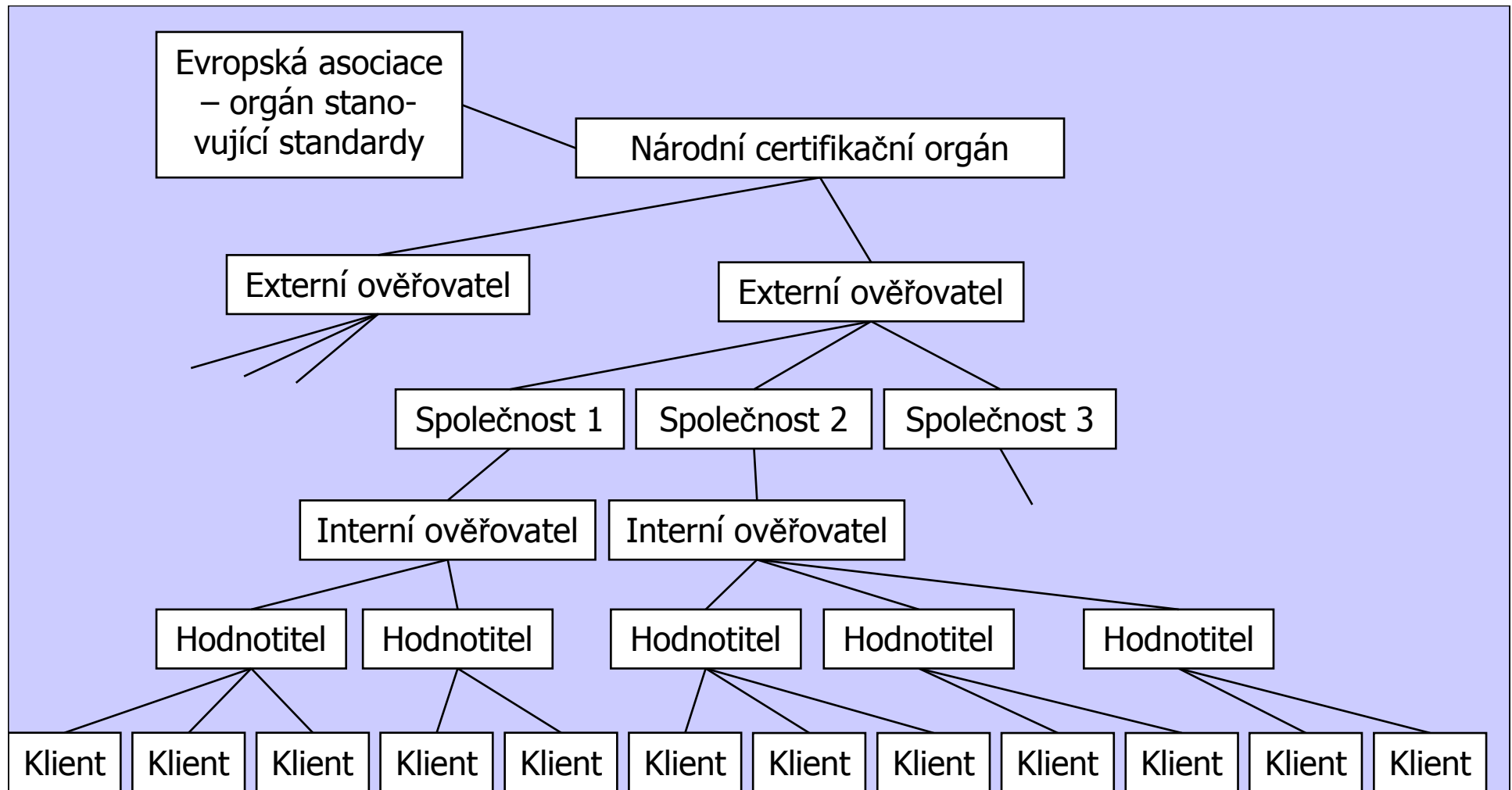
Musí pokrývat

- identifikaci,
- zhodnocení a
- uznání

kandidátova formálního, neformálního a informálního učení.

- Jednotný certifikační proces pro EUExCert nebyl ještě definován.
- Proces bude uskutečňován v organizační struktuře, která je znázorněna na dalším snímku.

- Kandidáti = klienti.
- Klienti jsou hodnoceni hodnotiteli.
- Hodnotitelé pracují pod dohledem ověřovatelů.
- Právo hodnotit/ ověřovat je udělováno národním certifikačním orgánem podle společných pravidel stanovených Asociací.

Certifikační proces (pokr.)

- Certifikační proces porovnává **profil rolí** který je vyžadován pro určitou pracovní pozici s **průběhem učení kandidáta**.
- Certifikační proces bude sestávat ze dvou částí:
  - porovnání písemných podkladů a
  - zkouška kandidáta vyžadující jeho osobní přítomnost.
- Pokládá se za nezbytné omezit zkoušení kandidáta na minimální rozumný rozsah.

Certifikační proces (pokr.)

Porovnání písemných podkladů bude mít čtyři kroky:

A) Popis průběhu učení kandidáta

- Kandidát (a poskytovatel výcviku) popíše obsah svého učení.

B) Definování profilu rolí požadovaného pro kandidáta

- Jednotlivé role nezbytné pro plánovanou kandidátovu pracovní pozici budou představovány jednotlivými NOS.

C) Porovnání průběhu učení kandidáta s profilem rolí

- Dovednosti a znalosti z NOS jsou porovnány s obsahem kandidátova průběhu učení.

D) Závěry

- Rozliší v kandidátově způsobilosti tři oblasti: pokryto učením/výcvikem, pokryto s mezerami, nepokryto.

Certifikační úloha

- Certifikační úloha představuje typickou situaci, ve které bude certifikační proces aplikován:
  - Kandidát prošel určitým učením a výcvikem u poskytovatelů vzdělávání v zemi B.
  - Zajímá se o pracovní pozici P v zemi A.
  - Zaměstnavatel ze země A definuje profil rolí pro pracovní pozici P.
  - Hodnotitel ze země B je požádán, aby certifikoval, zda má kandidát požadovanou způsobilost. Pokud ne, měly by být určeny mezery v jeho způsobilosti.

Nejjednodušší způsob řešení certifikační úlohy

- Pokud je popis průběhu učení kandidáta založen na standardech
  - To znamená, že průběh učení je popsán podobně jako profil rolí – používá kompetenční standardy, vyjmenovává role.
- Porovnávání průběhu učení kandidáta s profilem rolí je potom velmi jednoduché
  - V první fázi se prostě porovnají dva seznamy názvů rolí.
  - Ve druhé fázi se porovnávají obsahy rolí s obdobnými názvy.

Nejjednodušší způsob řešení certifikační úlohy (pokr.)

- Řekněme, že pracovní pozice P je sestavovatel rozbušek. Odpovídající profil rolí obsahuje šest rolí:
  - 4.4 Příprava pracoviště a vybavení pro zpracování výbušin
  - 4.5 Manipulace s materiály v rámci zpracování výbušin
  - 4.6 Příprava materiálů pro zpracování výbušin
  - 4.8 Sledování a kontrola zpracování výbušin
  - 4.11 Ukončení zpracování výbušin
  - 4.13 Třídění recyklovatelných materiálů a odpadů vzniklých při zpracování výbušin
- Pokud průběh učení kandidáta obsahuje jen tři z uvedených šesti rolí, pak jsou mezery v jeho způsobilosti zjevné.
- Pokud průběh učení obsahuje názvy všech rolí, pak lze hledat mezery porovnáváním obsahů rolí.

Překážka na naší straně

- !! Problém vznikne, jestliže popis průběhu učení kandidáta není založen na **standardech**, ale na **tématech**.
- Důvodem k tomu je národní legislativa nebo zvyklost.
  - Požadovaný obsah průběhu učení je pro vybrané pracovní pozice definován legislativními dokumenty.
  - Neudává seznam rolí, ale seznam témat, která mají být vyučována.
  - **To je přesně případ zvyklostí v ČR.**
- Potom však při řešení certifikační úlohy bude porovnáván seznam rolí se seznamem témat.
- Porovnání bude obtížné.
- Národní zvyklost bude kandidáta znevýhodňovat.

Poučení pro nás

- Pokud
  - chceme usnadnit porovnávání odborné způsobilosti pracovníků s požadavky v jiných zemích
  - a chceme podpořit mobilitu odborníků z našeho výbušínářství
- Měli bychom se naučit používat kompetenční standardy k definování a popisu průběhu jejich učení.
  - Naše legislativa tomu nebrání.
- Nejen, že tím předejdeme diskriminaci.
- Zkušenost ukazuje, že používání kompetenčních standardů přináší i celou řadu dalších výhod.

Další záměry Asociace *EU ExC@rt*

1. Příští rok v červnu ve městě Karlskoga bude výroční shromáždění Asociace EUExCert. Úkoly:
  - Vývoj jednotného certifikačního procesu
  - Nalezení partnera pro zkoušku certifikačního procesu mimo země s tradicí používání kompetenčních standardů
  - Způsob financování činnosti Asociace
2. Shromáždění bude spojeno s konferencí. Témata:
  - Podoba a úskalí certifikačního procesu
  - Další způsoby používání kompetenčních standardů v evropském výbušinářství
  - Výhody a přínosy používání kompetenčních standardů

Závěr

STPP by měla

- sledovat činnost Asociace EUExCert, protože může být prospěšná i profesionálům z ČR,
- udržovat kontakt s českým národním uzlem v Asociaci a přispívat ke kvalitě jeho personálního obsazení,
- vzít na vědomí rostoucí význam kompetenčních standardů v evropském výbušinářství.

Děkuji za Vaši pozornost!

